

TANTÁRGYI ADATLAP

Iránytű a gazdasági döntésekhez

BMEGT30BX4T003-00

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Iránytű a gazdasági döntésekhez

Azonosító

BMEGT30BX4T003-00

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés

(minőségértékelés)

típusa

évközi jegy

Kreditszám

3

Tantárgyfelelős

Neve *Beosztása* *Email címe*

Dr. Gilányi Zsolt egyetemi docens gilanyi.zsolt@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Közgazdaságtan Tanszék

A tantárgy weblapja

[BME GTK TAD portal](#)

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU, angol - EN

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Bármely szak**

Tantárgy szerepe: **Kötelezően választott**

Ajánlott félév: **0**

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2025.07.10.) az 580501/3/2025 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2025.07.10.-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A kurzus során megismerkedünk azzal, hogyan gondolkodnak a közgazdászok — legyen szó egyszerű vásárlási helyzetekről, vállalati árazásról vagy állami gazdaságpolitikáról. Megtanuljuk, hogyan lehet a gazdasági logikát alkalmazni olyan kérdésekben is, mint: • Mikor éri meg elhalasztani egy beruházást? • Hogyan hatnak a hitelek a gazdaság egészére? • Miért működnek másképp a digitális platformok piacai? • Hogyan reagálunk irracionálisan bizonyos pénzügyi helyzetekben? A tárgy bemutatja a klasszikus közgazdasági modelleket, de ezek korlátaira is reflektál, és betekintést nyújt modern alternatív megközelítésekbe (pl. viselkedési közgazdaságtan, modern pénzügyelmélet). A cél, hogy a hallgatók egyfajta „gazdasági gondolkodási eszköztárat” építsenek ki maguknak, amelyet a saját életükben és későbbi szakmai pályájukon is hasznosítani tudnak.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. ismeri a tudományos eljárás menetét, közgazdasági alapfogalmakat és az alapvető elméleti modellek logikai rendszerét
2. ismeri az uralkodó elmélet (általános egyensúlyelmélet) elemzési módszerét (komparatív statika, egyensúly, alternatíva költség)
3. ismeri a gazdasági jóléti elemzés módszerét
4. ismeri néhány alapvető piaci forma esetében az árazási stratégiákat;
5. ismer néhány jellegzetes mikroökonómiai kérdést a piacudarcok témaköréből (kontraszelekció, jelzés, erkölcsi kockázat, környezetszennyezés, közjavak)
6. ismeri a nemzeti számvitel logikáját, az ebből nyerhető adatokat
7. ismeri a pénzgazdaságok Keynes által kiemelt három fő törvényszerűségét (multiplikátor hatás, megtakarítási paradoxon, kényszerű munkanélküliség)
8. ismeri a piacgazdaság növekedési logikáját
9. ismeri a modern (hitel)pénz- és bankrendszer működési szabályait és viselkedési törvényszerűségeit
10. ismeri az alapvető pénzügyi döntési logikát

Képesség

1. Képes az uralkodó elmélet elemzési módszerének alkalmazására, mind a jóléti változások becslésére, mind az adók hatásának elemzésére, mind egyéb árazási kérdések megértésére
2. képes egyszerű vállalati gazdaságossági számítások (pl. jelenérték-számítás, költség-haszon elemzések) elvégzésére, beleértve a különböző hitelkonstrukciók értékelését (pl.: CHF hitel)
3. képes az alapvető piaci struktúrák azonosítására, a megfelelő adatok alapján a piac, illetve a vállalat helyzetének jellemzésére alkalmas vállalati és iparági szintű mutatók kiszámítására,
4. képes értelmezni a gazdaság egészében bekövetkező változásokat, különös tekintettel a pénzpolitikai és költségvetési politikai lépésekre
5. képes önálló tanulás megtervezésére, megszervezésére és végzésére,
6. képes megérteni és használni a közgazdaságtan szakirodalmát, könyvtári forrásait,
7. képes értelmezni a sajtóban olvasott gazdasági eseményeket, folyamatokat.

Attitűd

1. Együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgató társaival,
2. folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását,
3. nyitott az információtechnológiai eszközök használatára,
4. törekszik a közgazdasági problémamegoldáshoz szükséges eszközrendszer megismerésére és rutinszerű használatára,
5. törekszik a pontos és hibamentes feladatmegoldásra,
6. törekszik a gazdasági hatékonyság szempontjának a vállalati működés során való érvényesítésére, komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is képes a szempontok teljes körű figyelembevételével és mérlegelésével meghozni döntéseit.

Önállóság és felelősség

1. Önállóan végzi a mikro- és makrogazdasági feladatok és problémák végiggondolását és adott források alapján történő megoldását,
2. nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket,
3. szakmai feladatainak elvégzése során együttműködik más szakterületek művelőivel is,
4. gondolkozásában a rendszerelvű megközelítést alkalmazza.

Oktatásmódszertan

Előadások, számítási gyakorlatok, kommunikáció írásban és szóban, IT eszközök és technikák használata, opcionális önállóan és csoportmunkában készített feladatok.

Tanulástámogató anyagok

- Pindyck, R. S.– Rubinfeld, D. L.: Microeconomics. Eighth Edition (Global Edition). Pearson, 2015.
- Gilányi, Zs.(2020), Piacgazda(g)ság: oikonomia vagy khrematistiké?, Akadémia kiadó.
- L-Randall Wray (2015), Modern Money Theory, Palgrave.
- Hal. R Varian (2014), Intermediate Microeconomics with Calculus, WW Norton and Co. New York

- Tóth-Bozó Brigitta, Bánhidi Zoltán (szerk.): Piaci játszmák - A játékelmélet és alkalmazásai a modern világ-ban, Akadémiai Kiadó Budapest, 2025. ISBN 978 963 664 121 4
- Egyéb oktatási segédanyagok (gyakorló feladatok, mintáz h stb.) a tanulmányi rendszerben, a tárgy neve és kódja alatt érhetőek el-
other learning material (ex.: exercices for practice, sample tests) is available ont hele-arning system under the subject code.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése két évközi írásbeli teljesítménymérés (összegző tanulmányi teljesítményértékelés) alapján történik. Plusz pont szerzési lehetőségek lehetnek a foglalkozásokon házi feladatok, csoportfeladatok megoldásával.

Teljesítményértékelési módszerek

1. Összegző tanulmányi teljesítményértékelés: a tantárgy tudás, képesség, attitűd, valamint önállóság és felelősség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja évközi dolgozat formájában; amely tartalmaz egyrészt feleletválasztós és tesztkérdéseket, melyek a lexikális tudást, az egyes fogalmak értelmezését és az azok közötti összefüggések felismerését, másrészt számítási feladatokat, esettanulmányokat, amelyek a problémafelismerő-megoldó képességet vizsgálják. Az értékelés alapjául szolgáló tan-anyagrészt a tantárgyfelelős határozza meg a tantárgy előadóival egyetértésben.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- 1. összegző tanulmányi teljesítményértékelés: 50
- 2. összegző tanulmányi teljesítményértékelés: 50

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- évközi eredmények beszámítása: 100

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

-

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	91
Jeles	86-90
Jó	71-85
Közepes	56-70
Elégséges	40-55
Elégtelen	0-39

Javítás és pótlás

1) A kötelező évközi összegző tanulmányi teljesítményértékelés a szorgalmi időszakban a mindenkori Tanulmányi és Vizsgaszabályzat előírásai szerint, a Térítési és Juttatási Szabályzatban előírt díjak megfizetése mellett pótolható vagy javítható. Javítás esetén a korábbi és az új eredmény közül a későbbit vesszük figyelembe.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	28
felkészülés a teljesítményértékelésre	40
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	22

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőt véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2025.07.07-én. Érvényes 2025.07.07-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

- 1 A tudományos megismerés módszere, a közgazdaságtudomány (mikro- és makroökonómia) tárgya, a közgazdasági elméletek logikai struktúrája, osztályozása, elemzés korlátai
- 2 Fogyasztó elmélete: árazás és jólét
- 3 Viselkedési közgazdaságtan
- 4 Vállalati viselkedés az alapvető piacszerkezetek esetén 1
- 5 Vállalati viselkedés az alapvető piacszerkezetek esetén 2
- 6 Árazási stratégiák
- 7 Kötelező összegző tanulmányi teljesítményértékelés (zárhelyi dolgozat)
- 8 Piaci kudarcok
- 9 Pénz és pénzrendszer: aranypénztől a modern hitelpénzrendszerig
- 10 Nemzetgazdasági teljesítmény mérése, nemzeti számvitel logikája
- 11 Egyszerűsített Keynesi modell: multiplikátor-hatás, megtakarítási paradoxon és kényszerű munkanélküliség
- 12 Néhány jelenségről a piaczgazdaságban: hatékonyság, innováció, piaci koncentráció; túlkínálati gazdasági rendszer (Kornai), növekedési kényszer
- 13 Gazdaságpolitika, nemzetközi gazdaságtan néhány kérdése
- 14 Kötelező összegző tanulmányi teljesítményértékelés (zárhelyi dolgozat)

További oktatók

Tóth-Bozó Brigitta	egyetemi tanársegéd / assistant lecturer	toth-bozo.brigitta@gtk.bme.hu
Hevér Boglárka	egyetemi tanársegéd / assistant lecturer	hever.boglarka@gtk.bme.hu
Haragh Ágnes	egyetemi tanársegéd / assistant lecturer	haragh.agnes@gtk.bme.hu
Kupcsik Réka	egyetemi tanársegéd / assistant lecturer	kupcsik.reka@gtk.bme.hu
Bánhidi Zoltán	egyetemi adjunktus/assistant professor	banhidi.zoltan@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Közgazdaságtan Tanszék vezetője hagyja jóvá.